

Kehityspoliittisen toimikunnan kanta valtiontalouden kehyksiin 2015–2018

Säästäminen kehitysyhteistyöstä olisi lyhytnäköistä politiikkaa

Suomen taloustilanne on tällä hetkellä vaikea. Säästäminen kansainvälisestä kehitys- ja ilmastorahoituksesta olisi kuitenkin lyhytnäköistä politiikkaa. Kehitysyhteistyöstä hyöttyy monin tavoin myös Suomi.

Kevään kehyspäätöksessä ratkaistaan, toteutuuko hallitusohjelman tavoite kehitysyhteistyön määrärahakehityksestä ja lunastaako Suomi kansainväliset lupauksensa.¹ Vuosi 2015 on merkittävä, sillä olemme kansainvälisesti sitoutuneet nostamaan kehitysyhteistyömme 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta juuri tuona vuonna.

- **Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite varmistaa kehitysyhteistyössä tasainen määrärahakehitys, jonka puitteissa 0,7 prosentin taso voidaan saavuttaa.**
- **Prosenttiosuuden rinnalla tärkeää on kehitysyhteistyövarojen absoluuttinen määrä.**

Viime kevään kehysriihessä hallitus teki päätöksen hallitusohjelman mukaisesti ohjata kaikki päästöoikeuksien huutokaupasta kertyvät tulot kehitysyhteistyöhön ja sen osana kansainväliseen ilmastorahoitukseen. Päästökauppatuloja ohjattiin v. 2013 lisätalousarvioissa kehitysyhteistyöhön 55 MEUR. Vaikka päästökauppa on luonteeltaan epävarma tulonlähde, päätös oli merkittävä, sillä Suomi otti näin käyttöön uuden lähteen kehitys- ja ilmastorahoitukseen.

- **Lisärahoituksen ansiosta Suomen kehitysyhteistyön bktl-osuus nousi vuonna 2013 talousarviolukujen perusteella 0,6 prosenttiin.**

Samalla hallitus kuitenkin leikkasi kehitysyhteistyön määrärahoja yhteensä 121,5 MEUR vuosina 2015–2017. Leikkaukset heikentävät mahdollisuuksia tehdä laadukasta ja pitkäjänteistä kehitysyhteistyötä.

- **Leikkausten vuoksi sekä kehitysyhteistyön määrä että bktl-osuus uhkaavat laskea juuri v. 2015. Tämä olisi selkeästi hallitusohjelman tavoitteen vastaista.**

KPT:n suositukset:

1. **Vuoden 2015 kehitysyhteistyön määrärahaa on korotettava maaliskuun kehysriihessä, jotta absoluuttisen määrän ja bktl-osuuden lasku vältetään.** Talousarviolukuja on tarkistettava ylöspäin vielä budjettiriihessä, jos näyttää siltä, ettei päästökauppatuloja kerry riittävästi vajeen paikkaamiseksi.
2. **Päästökauppatulojen ohjaamista kehitys- ja ilmastorahoitukseen tulee jatkaa v. 2014–2015 sitä mukaa kuin niitä kertyy.**
3. **Hallituksen on laadittava läpinäkyvä ja uskottava suunnitelma kehitysyhteistyön määrärahojen nostamiseksi 0,7 prosenttiin bktl:sta kehyskauden aikana. Vuosien 2016-2018 kehyksiä on korotettava tämän aikataulun mukaisesti.**

Kehitys- ja ilmastorahoituksesta on molemminpuolista hyötyä

- **Köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen:** Globaalisti talous- ja ilmastokriiseistä kärsivät eniten kaikkein köyhimmät, jotka ovat vähiten syällisiä näihin ongelmiin. Köyhyyden ja eriarvoisuuden vaikutukset heijastuvat myös suomalaisten elämään epävakautena.
- **Liike-elämä hyötyy:** Kehitysyhteistyöllä tuetaan yksityisen sektorin kehittymistä ja vakaan, läpinäkyvän ja demokraattisen liiketoimintaympäristön muodostumista kehitysmaissa. Sen myötä ja panostamalla nykyistä enemmän vastuulliseen kehitysmaaliiketoimintaan luodaan myös suomalaiselle elinkeinoelämälle uusia liiketoimintamahdollisuuksia, jotka voivat koitua sekä Suomen että kehitysmaiden hyväksi.
- **Ilmastomuutoksen hillitseminen:** Ilmastoneuvottelujen etenemisen kannalta yksi kriittinen kysymys eri maiden päästövähennystoimenpiteiden ohella on, pystyvätkö teollisuusmaat esittämään uskottavan polun ilmastorahoituksen kasvattamisesta 100 miljardiin dollariin v. 2020 mennessä Kööpenhaminan sitoumuksen mukaisesti. Ilmastorahoituksen kasvaessa on huolehdittava, ettei se vähennä köyhyyden poistamiseen tähtäävää kehitysyhteistyötä.
- **Tuloksia syntyy:** Kehitysyhteistyöllä saavutetaan tuloksia köyhyyden vähentämisessä. Esimerkiksi puhtaan veden saatavuus on parantunut ja lasten, erityisesti tyttöjen, koulunkäynti on lisääntynyt köyhissä maissa merkittävästi 2000-luvun aikana.
- **Globaali kumppanuus:** Kehitysmaat ovat tehneet paljon töitä vuosituhattavoitteissa edistymiseksi. Suomi ei kuitenkaan ole vastaavasti täyttänyt omaa sitoumustaan kehitysyhteistyömäärärahojen nostamisesta 0,7 prosenttiin, mikä paitsi heikentää mahdollisuuksia saavuttaa vuosituhattavoitteet myös vähentää Suomen uskottavuutta osallistua ja vaikuttaa vuoden 2015 jälkeisen kehityssagendan muotoilemiseen.
- **Muiden maiden esimerkki:** Vuonna 2012 viisi maata ylitti kehitysyhteistyörahoituksessaan 0,7 prosentin tavoitteen: Ruotsi, Norja, Luxemburg, Tanska ja Alankomaat. Myös Britannia pyrki vuoden 2013 budjetissaan nostamaan kehitysyhteistyönsä 0,7 prosenttiin.

Lisätietoja:

Jouko Jääskeläinen, KPT:n puheenjohtaja, kansanedustaja, puh.050-512 0782, etunimi.sukunimi@eduskunta.fi

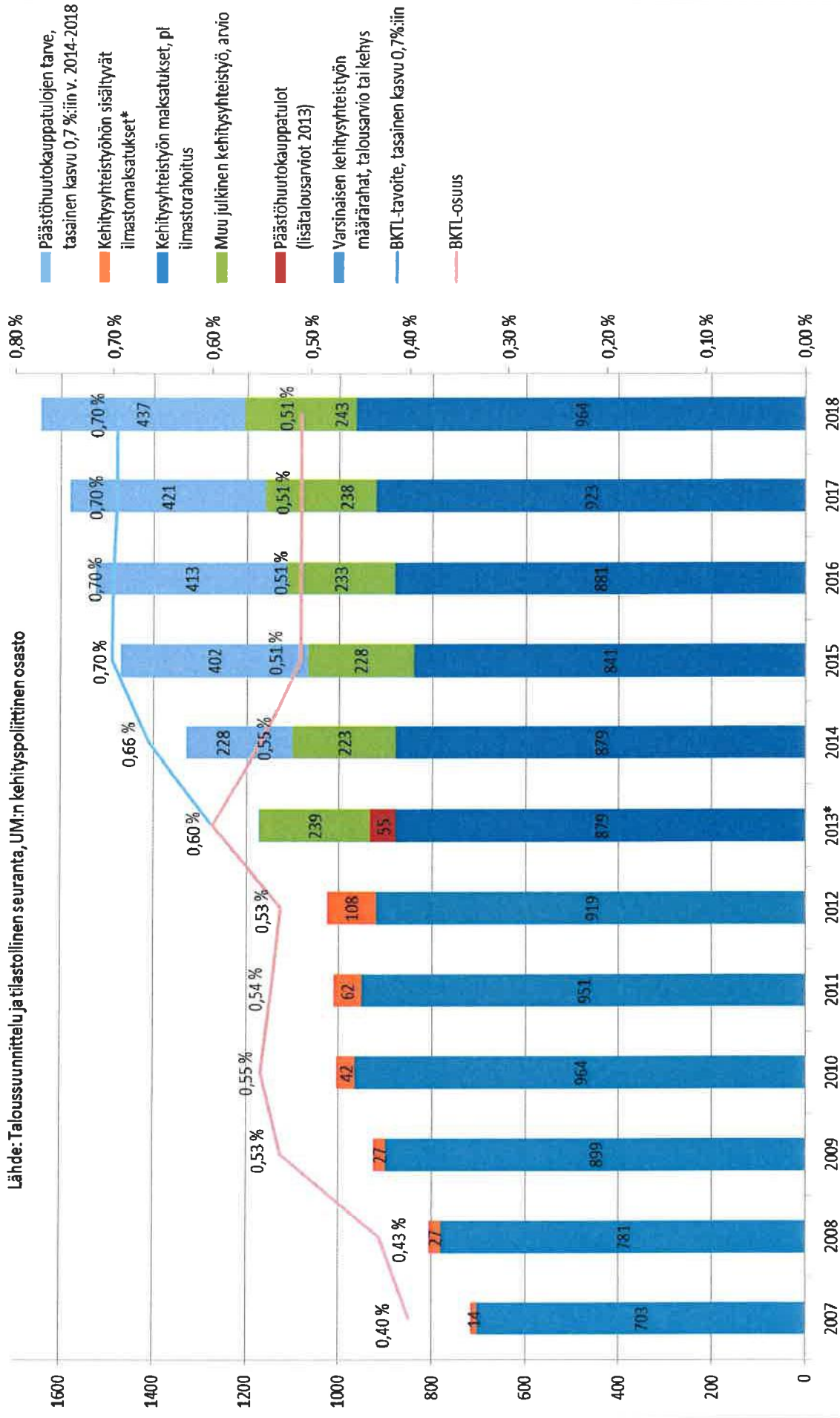
Miia Toikka, KPT:n pääsihteeri, puh. 050-525 8649, etunimi.sukunimi@formin.fi

ⁱ Suomi on sitoutunut Eurooppa-neuvostossa nostamaan kehitysyhteistyön määrärahat 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta vuoteen 2015 mennessä. Tämän tavoitteen rinnalla Suomea velvoittaa ilmastoneuvotteluissa annettu lupaus kehitysmaiden ilmastotoimien rahoittamisesta.

Kehitysyhteistyömäärärahat, MEUR v. 2007-2018

Lähde: Taloussuunnittelu ja tilastollinen seuranta, UM:n kehityspoliittinen osasto

*Talousarvioon sisältyvä arvio ilmastorahoituksesta v. 2013 on 64 MEUR ja v. 2014 93 MEUR